

**Odlišné stanovisko sudcu Petra Straku  
k výroku a odôvodneniu nálezu č. k. III. ÚS 717/2021 z 12. mája 2022**

1. V súlade s § 67 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam k nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 717/2021 z 12. mája 2022 odlišné stanovisko.

2. Disentovaná vec je špecifická tým, že o predĺžení väzby sťažovateľa s dopadom aj na namietané obdobie (15. júl 2021 – 22. júl 2021) rozhodol (právoplatne) súd z prípravného konania (14. júl 2021), aj keď už išlo o obdobie po podaní obžaloby (12. júl 2021) a keď už vzhľadom na povahu veci mal o väzbe rozhodovať súd, ktorému bola pridelená obžaloba.

3. Podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku „*Ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene...*“. Podľa nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 129/08 nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte pred tým, než uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená (I. ÚS 115/07, III. ÚS 271/06). Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca na splnenie kritéria „zákonnosti“ väzby a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby.

4. Trestný poriadok v prvej hlave tretej časti upravuje proces pred súdom po podaní obžaloby a okrem iného súd musí rozhodnúť o väzbe naliehavo. Trestný poriadok oddeľuje právomoc súdu pre prípravne konanie a súdu konajúceho o obžalobe rozhodovať o väzbe. Okrem iného, kým súd v prípravnom konaní rozhoduje na návrh prokurátora, čo sa týka zmeny dôvodov väzby, predĺženia väzby a na žiadosť obvineného o prepustenie z väzby (§ 79 ods. 2 Trestného poriadku), a teda je limitovaný podnetom, tak súd po podaní obžaloby rozhoduje aj bez návrhu.

5. V okolnostiach veci sa stotožňujem s názorom väčšiny senátu (b. 10, b. 11 nálezu), že zo strany prokurátora nedošlo k porušeniu § 76 ods. 2 Trestného poriadku, pretože síce prokurátor mal povinnosť podať obžalobu do dvadsiatich pracovných dní pred uplynutím lehoty väzby, no mal možnosť alternatívneho postupu, ktorým je podanie návrhu na predĺženie väzby rovnako dvadsať pracovných dní pred uplynutím lehoty väzby. Rovnako sa stotožňujem s názorom väčšiny senátu (b. 14 nálezu), že do práv sťažovateľa bolo zasiahnuté tým, že Špecializovaný trestný súd po podaní obžaloby nekonal bezprostredne, ale až 22. júla 2021.

6. Tiež sa stotožňujem s názorom väčšiny senátu, že najvyšší súd (odporca) bol oprávnený rozhodnúť o sťažnosti proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu o predĺžení väzby (b. 12, b. 13 nálezu). Zdieľam teda názor o funkčnej príslušnosti najvyššieho súdu rozhodnúť o sťažnosti ako jediného oprávneného inštančne nadriadeného súdu; nie však o predĺžení väzby, keďže rozhodovanie najvyššieho súdu (14. júl 2021) dopadalo na obdobie

už po podaní obžaloby. Najvyšší súd bol teda oprávnený zrušiť výrok Špecializovaného trestného súdu o predĺžení väzby, nie však rozhodovať o predĺžení väzby, keďže, ako som už uviedol, oprávneným na rozhodnutie o väzbe (aj o prípadnej žiadosti o prepustenie z väzby, R 10/2013) už bol súd konajúci o obžalobe. Trestný poriadok normuje podanie obžaloby s explicitným diferencovaním právomoci príslušného súdu rozhodovať o väzbe. *O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravne konanie...* [§ 72 ods. 2 tretia veta Trestného poriadku v znení účinnom v čase podania obžaloby (júl 2021)]. Ak by sa pripustila argumentácia najvyššieho súdu, že podaním obžaloby sa zmenila procesná jurisdikcia len Špecializovaného trestného súdu, nie najvyššieho súdu, vylúčená by nebola ani kolízia jeho rozhodnutia so súdom konajúcim už o obžalobe (kým súd konajúci o obžalobe rozhodne o prepustení z väzby, najvyšší súd by väzbu predĺžil). Podľa príkazu Špecializovaného trestného súdu č. k. 1T/11/2021 z 22. júla 2021, ktorým bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu, a z jeho odôvodnenia vyplýva, že podaním obžaloby došlo k zmene vecnej príslušnosti (procesnej jurisdikcie) prvostupňového, ako aj sťažnostného súdu a najvyšší súd už viac nebol oprávnený vo väzobnej veci sťažovateľa rozhodovať.

7. Najvyšší súd ako inštančná zložka z prípravného konania právoplatne uzavrel rozhodovanie o predĺžení väzby s dopadom na celé namietané obdobie od 15. júla 2021 do 22. júla 2021. Tým nerozhodoval len o sťažnosti, ale aj o slobode sťažovateľa, aj keď na to oprávnenie po podaní obžaloby nemal. Najvyšší súd nerozhodoval ako inštančne nadriadený súd súdu rozhodujúcemu o obžalobe vrátane súvisiacich trestnoprávných záležitostí (aj väzba), ale ako inštančne nadriadený súd súdu z prípravného konania. Sťažovateľ namietal rozhodnutie najvyššieho súdu argumentáciou, že „... vo veci samej je o väzbe v konaní pred súdom oprávnený rozhodovať jedine predseda senátu ako zákonný sudca určený elektronickým systémom ako zákonný sudca vo veci samej a sudca pre prípravne konanie, ktorý o väzbe v prípravnom konaní rozhodoval dovtedy, už nie je oprávnený vo veci konať a rozhodovať a poťažne ani o sťažnosti proti jeho rozhodnutiu nie je už odvolací súd oprávnený rozhodnúť, pretože už nie je možné rozhodovať o predĺžení väzby v prípravnom konaní“. Sťažovateľ (nesprávne) napadol rozhodnutie najvyššieho súdu bez zohľadnenia, že išlo o funkčne príslušný súd na rozhodnutie o sťažnosti, no evidentne namietol aj rozhodovanie súdu z prípravného konania o predĺžení väzby napriek už podanej obžalobe.

8. Obsahom základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy je ustanovenie, podľa ktorého osobu možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Z ústavy a rovnako aj dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom. Zákonné pravidlá rozhodovania o väzbe v Trestnom poriadku sú integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Z uvedených dôvodov som dospel k odlišnému názoru, že namietaným rozhodnutím došlo k porušeniu uplatnených práv sťažovateľa.

**V Košiciach 12. mája 2022**

**Peter Straka**  
sudca